

XXIII FORUM TERMOMODERNIZACJA 2024

XXIII FORUM TERMOMODERNIZACJA 2024, zorganizowane przez Zrzeszenie Audytorów Energetycznych (ZAE), odbyło się 2 października 2024 r. w Warszawie. Było to kolejne, organizowane od 24 lat, spotkanie audytorów energetycznych i projektantów. Udział wzięli również przedstawiciele władz państwowych, firm działających w sektorze budownictwa oraz instytucji finansowych. Wydarzenie było poświęcone przedstawieniu już wprowadzonych oraz planowanych zmian w aktach prawnych regulujących proces poprawy efektywności energetycznej w sektorze budownictwa, dostępnych źródeł jego finansowania, najnowszych oferowanych przez przemysł rozwiązań technologicznych i materiałowych.

Patronat honorowy Forum objęły: Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W tej edycji Forum cieszyło się wsparciem dwóch głównych sponsorów: Złotego - firmy ARISTON Polska Sp. z o.o. oraz Srebrnego – VeloBank S.A.

Organizację Forum wsparły także: NAPE S.A., KAPE S.A., Alior Bank SA, Bank Ochrony Środowiska S.A., SANKOM Sp. z o.o. oraz Dolnośląska Agencja Energii i Środowiska.

Patronami Medialnymi XXIII FORUM byli: Administrator 24 info, Administrator i Menedżer Nieruchomości Ciepłownictwo, Ogrzewnictwo, Wentylacja, Wydawnictwo POLCEN, Budownictwo i Prawo, Wysokie Napięcie.pl, Rynek Instalacyjny, Ogrzewnictwo.pl, Klimatyzacja.pl, Pasywny-budynek.pl, INSTAL, Inżynier Budownictwa, Izolacje, Izolacje.com, Polski Instalator, Murator.plus, Murator, Materiały Budowlane, Teraz Środowisko.pl, GlobEnergia.pl, Termomodernizacja.pl.

Tegoroczne Forum ponownie zostało zorganizowane w formie hybrydowej jako spotkanie stacjonarne transmitowane przez Internet. Bezpośredni udział w Forum wzięło 177 osób, zaś 90 śledziło transmisję internetową.

FORUM składało się z trzech sesji, których przewodnim motywem było hasło: **Finansowanie poprawy efektywności energetycznej budynków - nowe możliwości dla audytorów.**

Spotkanie otworzył prezes ZAE Dariusz Heim. Przywitał uczestników, honorowych gości oraz sponsorów Forum.

W związku z przypadającą w tym roku 10-tą rocznicą śmierci współzałożyciela oraz pierwszego Prezesa Zrzeszenia Audytorów Energetycznych - Aleksandra Dariusza Panka, prezes Dariusz Heim przypomniał sylwetkę i dokonania oraz uczcił Jego pamięć minutą ciszy. Następnie poinformował uczestników Forum o decyzji Zarządu ZAE, uruchamiającej konkurs imienia Aleksandra Panka na najlepszą pracę dyplomową z dziedziny efektywności energetycznej w budownictwie, omawiając pokrótce zasady uczestnictwa oraz przewidywane nagrody, których szczegółowe rozwinięcie można znaleźć na stronie ZAE pod linkiem <https://zae.org.pl/konkurs/>.

Pierwszym prelegentem merytorycznym był przedstawiciel MRiT pan Tomasz Gałązka. Tematem jego wystąpienia były „Plany legislacyjne związane z wdrożeniem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275/UE z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L z 8.05.2024 r.) do polskiego porządku prawnego”. Prelegent przedstawił zakres nowych i zmiany w dotychczasowych wymaganiach dotyczących charakterystyki energetycznej budynków wynikające z postanowień nowej dyrektywy EPBD oraz terminy ich wdrożenia przez kraje członkowskie. Następnie przedstawił wykaz krajowych aktów prawnych, które wymagają nowelizacji w związku z wejściem w życie dyrektywy EPBD oraz sposób ich wdrożenia. Prelegent omówił dość szczegółowo stan prac nad nowelizacją rozporządzenia w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej, przedstawiając najważniejsze zmiany oraz omówił wnioski wynikające z przeprowadzonych konsultacji społecznych, w których zgłoszono ponad 250 uwag do projektu rozporządzenia. Poinformował również, że wnioski z konsultacji będą rozpatrzone do końca tego roku, zaś termin wejścia w życie nowelizacji to będzie początek 2026 r. Oznacza to, że gotowe rozporządzenie będzie „sezonowane” przez rok i w dojrzałej formie wejdzie w życie. Termin nowelizacji pozostałych aktów prawnych został enigmatycznie określony na „miedzy 2026 a 2033 rokiem”.

Jako druga wystąpiła pani Antonina Kaniszewska z NFOŚiGW, która przedstawiła aktualny stan realizacji programu „Czyste Powietrze”. Poinformowała również, że został powołany zespół ekspertów do opracowania koniecznych zmian w programie.

Następnie pan Andrzej Rajkiewicz, wiceprezes NAPE S.A., przedstawił prezentację „Porównanie programów dofinansowania poprawy efektywności energetycznej (FEnIKS, FENG, Pożyczki regionalne, Elena, ...) - wymagania, wysokość dofinansowania, zakres audytu”. Prelegent poinformował, że obecnie istnieje równo 100 programów oferujących finansowanie projektów poprawy efektywności energetycznej finansowanych z kilku źródeł, w tym środków krajowych, UE, Funduszu Norweskiego i EOG oraz systemu obrotu świadectwami efektywności energetycznej. Omówione zostały podstawowe parametry oferowanych źródeł finansowania, w tym przedmiot, forma i intensywność pomocy finansowej. Prelegent poinformował również o terminach składania wniosków oraz miejscu, gdzie można zdobyć szczegółowe informacje o poszczególnych programach. W podsumowaniu prelegent wyraził ubolewanie, że poszczególne programy wsparcia dotyczące tego samego przedmiotu dofinansowania różnią się co do wymagań formalnych, zakresu audytu, intensywności oraz warunków finansowania, a często „kanibalizują się”, co stawia potencjalnego beneficjanta przed bardzo trudnym wyborem źródła finansowania. Zaapelował tym samym o stworzenie systemu koordynacji dostępu do poszczególnych programów, który ułatwił by inwestorowi optymalny wybór źródła i zakresu dofinansowania, a przynajmniej ujednolicił zakres wymagań dotyczących audytu energetycznego.

Sesję zakończyło wystąpienie Złotego Sponsora, firmy ARISTON, w którym prelegenci, panowie Paweł Biśta oraz Maciej Itkowiak przedstawili pokrótce historię, skład oraz zakres aktywności ARISTON GROUP oraz zakres produkowanych i oferowanych przez nią urządzeń i technologii.

Druga sesja, moderowana przez dr hab. inż. Arkadiusz Węglarza - profesora PW, wiceprezesa ZAE, zawierała wystąpienia dotyczące głównie zagadnień finansowania efektywności energetycznej ale również spraw organizacyjnych, porad dla audytorów oraz prezentację raportu dotyczącego propozycji określania opłaty zastępczej dla świadectw efektywności energetycznej.

Jako pierwszy wystąpił pan Sławomir Stępień, przedstawiciel Srebrnego Sponsora - VELO Banku, który przedstawił krótko zakres oferty dotyczącej finansowania efektywności energetycznej oraz zakres usług doradczych oferowanych dla klientów banku. Zaprosił również uczestników do odwiedzenia stoiska Banku i wzięcia udziału w quizie dotyczącym „zielonego finansowania”.

Następnie pan Andrzej Wiszniewski przedstawił zmiany w regulaminie listy rekomendowanych audytorów ZAE obejmujące także wprowadzenie dwóch nowych specjalności: audyty energetyczne budynków jednorodzinnych dla programu „Czyste

Powietrze” oraz Świadectwa Energetyczne Budynków. Nowe regulacje wejdą w życie od początku przyszłego roku, zaś najważniejsze zmiany to: ograniczenie czasu ważności rekomendacji, wprowadzenie opłat za postępowanie kwalifikacyjne oraz egzaminu sprawdzającego wiedzę dla niektórych specjalności.

Kolejne dwa wystąpienia sponsorów Forum, pana Wojciecha Bodziackiego z BOŚ S.A. oraz pana Marcina Bieliniaka z ALIOR Bank S.A. poświęcone były przedstawieniu ofert banków w zakresie „zielonego finansowania” poprawy efektywności energetycznej budynków. Bank BOŚ oprócz kredytu z premią BGK, przedstawił szeroką ofertę kredytowania ze środków Unijnych, w tym możliwość skorzystania przez inwestorów z programu ELENA na sfinansowanie przygotowania inwestycji w postaci audytów energetycznych, studiów wykonalności oraz dokumentacji projektowej. Z kolei ALIOR Bank przedstawił ofertę kredytów z premią BGK, z Grantem OZE oraz kredytów inwestycyjnych dla Wspólnot i Spółdzielni Mieszkaniowych. Zaprezentował również ofertę doradztwa inwestycyjnego dla inwestorów projektów z premią termomodernizacyjną dla 4 województw wraz z danymi kontaktowymi do ekspertów.

Pan Adam Koniszewski, reprezentujący Stowarzyszenie Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych przedstawił prezentację „Czym powinien kierować się inwestor przy wyborze pompy ciepła – która pompa ciepła jest dobra?”. W bardzo ciekawy i przystępny sposób dowiódł tezy, że każda pompa posiadająca odpowiednie certyfikaty dopuszczające do obrotu, oferowana przez rzetelnego dostawcę na uczciwych warunkach jest dobra o ile została odpowiednio dobrana do potrzeb inwestora przez kompetentnego fachowca. Prezentacja zawierała wpływ doboru różnego typu pomp ciepła, przy różnych założeniach dotyczących trybu pracy na osiągane wartości współczynników wydajności COP i SCOP oraz związane z tym roczne koszty energii.

Sesję zakończyło wystąpienie pana Marka Zaborowskiego reprezentującego KAPE S.A., który zaprezentował opracowany w ramach projektu ENSMOV Plus, finansowanego ze środków UE w ramach programu LIFE, raport „Opłata zastępcza w polskim systemie białych certyfikatów”. W raporcie dokonano krytycznej analizy dotychczasowej praktyki ustalania wysokości opłaty zastępczej. Udowodniono, że jest to najtańszy sposób uzyskania efektu energetycznego spośród wszystkich programów wsparcia, którego potencjał nie jest wykorzystany. W celu pobudzenia rynku konieczna jest zmiana sposobu ustalania opłaty zastępczej, która powinna pozostawać w korelacji z kosztami uzyskania efektu energetycznego uzyskiwanymi w innych programach wsparcia, np. oferowanymi przez NFOŚiGW. Zwrócono również uwagę na konieczność udroźnienia systemu rozpatrywania wniosków o wydanie Białych Certyfikatów, gdyż obecna praktyka, w której rozpatrywanie wniosków trwa kilka lat może spowodować, w przypadku zwiększonej liczby wniosków, całkowite zablokowanie systemu.

Program trzeciej sesji, moderowanej przez Jerzego Kwiatkowskiego, obejmował trzy wystąpienia, dyskusję oraz losowanie upominków dla uczestników Forum.

Jako pierwszy, prezentację „Szacowanie śladu węglowego budynków - Propozycja metodyki” przedstawił Jerzy Kwiatkowski reprezentujący NAPE S.A. Omówił w niej wyniki projektu finansowanego ze środków Grantu Norweskiego i EOG, a zrealizowanego przez NAPE we współpracy z norweską firmą Asplan Viak. Prelegent podkreślił, że konieczność wyznaczania śladu węglowego budynków wynika bezpośrednio z postanowień dyrektywy EPBD. Wymóg przedstawienia wskaźnika GWP obliczonego dla cyklu życia na Świadectwie Charakterystyki Energetycznej dla niektórych typów budynków będzie obowiązywał już od roku 2028, i będzie stosowany także przy określaniu minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków. Istnieje ogólna normowana metodyka wyznaczania śladu węglowego, jednak dla nowych budynków dopuszcza stosowanie krajowego narzędzia lub krajowej metody obliczeniowej. Prelegent omówił zakres oraz potencjalne źródła danych koniecznych do obliczeń dla poszczególnych faz życia budynku podkreślając krajowy kontekst ich dostępności, czym uzasadnił racjonalność decyzji o konieczności opracowania krajowej metody obliczeniowej. Następnie przedstawił założenia tej metodyki, dotychczasowe zaawansowanie prac oraz zdefiniował konieczne dalsze działania.

Kolejnym prelegentem był pan Rafał Cieślak, reprezentant polskiego zespołu (KAPE – Kancelaria Cieślak) realizującego projekt FACILITATOR EPC, którego celem jest zmobilizowanie inwestycji w głęboką renowację energetyczną budynków i wsparcie podmiotów publicznych w obszarze realizacji projektów przez facylitatora. Zostały omówione poszczególne etapy realizacji oraz oczekiwane rezultaty projektu, w tym: raport na temat potencjału rynku ESCO/EPC, modelowe przypadki z pełną dokumentacją i opisem procesów kończących się zaproszeniem ESCO do przetargu, Pipe-line 100 potencjalnych projektów EPC/ESCO, zwiększona wiedza polskich interesariuszy na temat realizacji projektów EPC przez podmioty publiczne, podręcznik realizacji projektów hybrydowych EPC oraz działająca platforma internetowa EPC.

Tradycyjnie część merytoryczną Forum zakończyło wystąpienie pana Michała Strzeszewskiego z firmy SANKOM, który przedstawił nowe funkcjonalności programu Audytor SET 7.3. pozwalające na innowacyjne podejście do procesu projektowania. Innowacja polega na dodaniu nowego modułu FC (fast calculation), który umożliwia szybkie szacowanie obciążenia cieplnego oraz wykonywanie obliczeń fragmentów instalacji (możliwość doboru elementów instalacji bez konieczności rysowania pełnej struktury instalacji). Moduł ten pozwala na sprawdzenie i porównanie różnych wariantów koncepcji przy wykorzystaniu ograniczonej ilości danych, co pozwala na osiągnięcie optymalnego rozwiązania w dużo krótszym czasie.

Na zakończenie Prezes ZAE Dariusz Heim krótko podsumował obrady, wyraził podziękowania liczным uczestnikom za aktywny udział, prelegentom za wygłoszone referaty, sponsorom za wsparcie a także wszystkim osobom zaangażowanym w organizację spotkania.

Forum zakończyło losowanie upominków dla uczestników. Rozlosowano główną nagrodę – Smart Watch, 4 licencje oprogramowania Audytor Set ufundowane przez firmę Sankom Sp. z o.o., 2 licencje zestawu programów CERTO/ATERM ufundowane przez DAES oraz 5 zestawów gadżetów ufundowanych przez VELO BANK.

Andrzej Wiszniewski

Fotografie Łukasz Hada